

Inhoud

Woord vooraf	7
1. Verliefd & verloofd	9
2. Getrouwd	16
3. Huwelijksdoelen	36
4. Echtscheiding	59
5. Hertrouwen	75
6. Huwelijksvoorbereiding	88
7. Huwelijksvragen	97
Literatuur & websites	108

1. Verliefd & verloofd

1.1 Verliefd

Misschien ben je op dit moment wel stapelverliefd op die jongen of dat meisje bij jou op school of in de kerk. Je kunt eigenlijk nog maar aan één ding denken: aan hem of haar. Al het andere lijkt er op dit moment even niet meer toe te doen. Die ene jongen of dat ene meisje is het helemaal. Als je hem of haar ziet gaat je hart sneller kloppen en kun je niet meer gewoon denken. Je staat in vuur en vlam, want je bent verliefd. Verliefd betekent volgens Van Dale ‘van liefdegevoelens voor iemand vervuld’. Dit geeft precies aan waarover het gaat. Wanneer je verliefd bent, denk je meer vanuit je gevoel dan vanuit je verstand. Daarom heeft die leuke jongen of dat mooie meisje alleen maar positieve kanten. Voor de rest ben je als het ware blind, want ‘liefde maakt blind’. Hij of zij heeft geen schaduwkanten en je kunt niets onaardigs van hem of haar noemen, want je bent verliefd. Je bent helemaal vol van hem of haar. Je hart loopt over en je mond bijna ... Het liefst wil je het hem of haar zeggen, maar in dit prille stadium begin je daar nog maar niet aan. Want stel je voor dat hij of zij niet de gevoelens heeft die jij wel hebt. Hoe kom je er eigenlijk achter dat die ander ook iets voor jou voelt? Dat is best lastig. Belangrijk is dat je de ander goed observeert en let op de non-verbale communicatie,¹ want zonder woorden kun je namelijk toch veel zeggen!

1. Vgl. A. Hoek-van Kooten, *Vonk of vuur*, Heerenveen 2006, p. 30-35.

1.2 Verkering²

Wanneer jouw verliefdheid door de ander positief beantwoord is, dan breekt er een volgende fase aan: de verkering. Verkering betekent niet dat de verliefdheid stopt. Dat is zeker niet het geval. Verliefdheid duurt overigens maximaal een halfjaar tot twee jaar. En dat is maar goed ook, want verliefd zijn kost bergen energie, omdat je er helemaal door in beslag genomen wordt. Getrouwde mensen kennen van tijd tot tijd ook weer perioden van verliefdheid. Maar verliefdheid – zoals we verderop zullen zien – is geen basis voor een huwelijk. Maar zover is het nog niet. Je hebt nu verkering en je bent smoorverliefd. Hij of zij is alles. Je houdt van hem of haar alleen. Iemand anders kan zijn of haar plaats niet innemen, want hij of zij is het helemaal. Wat mooi. Twee mensen die iets voor elkaar gaan voelen en verkering krijgen. Zonder verliefdheid was er van verkering niets gekomen. Maar verliefdheid is niet alleen nodig om een relatie te kunnen krijgen, maar ook om de ander beter te leren kennen. Wie is hij of zij? Welke opleiding volgt hij of zij? Hoe staat hij of zij tegenover God en de kerk? En zo zijn er nog heel veel meer vragen te stellen voordat uiteindelijk de weg naar het huwelijk geëffend is. Als het zover komt! Verkeringstijd is immers ‘werktijd’; er moet hard gewerkt worden om te zien of jullie bij elkaar passen in de tijd en omgang die je met elkaar hebt. In deze tijd ben je zeker verliefd, maar je ontdekt ook dat hij of zij niet alleen maar positieve kanten heeft. Door de regelmatige omgang met de ander, ontdek je meer en minder positieve kanten. Het is goed om een compleet beeld te krijgen van je vriend of vriendin, want als het goed is, ligt er nog een

2. Zie uitgebreid over het ontwikkelen van een gezonde verkering: G. Chapman, *12 dingen die je moet weten voor je gaat trouwen*, Heerenveen 2011, p. 165-174.

heel leven samen voor je. En misschien komen jullie samen tot de ontdekking dat je toch niet bij elkaar past.³ Dat kan. Ook daarvoor dient de verkeringstijd. Alleen en samen mag je bidden om Gods leiding met je/jullie leven. Een biddend leven is altijd belangrijk, zeker wanneer je samen een relatie (voor het leven) aangaat (vgl. Pred. 4:12b).

1.2.1 *Teleurstelling*

Het leven gaat niet enkel over rozen, want je leeft buiten het paradijs. En buiten het paradijs krijg je vroeg of laat met teleurstellingen te maken. Ook jij. Verliefdheid en verkering zijn prachtig, maar ook kwetsbaar. Want niet elke verkering loopt uit op een huwelijk. En dat is pijnlijk en teleurstellend, zeker naarmate een verkering langer duurt. Iemand zei: ‘Toen mijn relatie verbroken werd, stortte mijn wereld in. (...) Liefdesverdriet wordt gebagatelliseerd en daaraan deed ik zelf mee door net te doen alsof het goed met me ging.’⁴ Jouw mooie droom is een nachtmerrie geworden. Wat een verdriet; liefdesverdriet⁵ welteverstaan. Een weinig onderkend verschijnsel, dat ondertussen wel pijnlijk schrijnt. Daar gaat je toekomst ... Hoe moet het nu? Voor je gevoel kun je niet meer verder. Hij of zij is/was alles voor je. Je wilt niet zonder hem/haar verder. Twee valkuilen liggen hier op de loer: 1. het verdriet koesteren en 2. op de vlucht gaan voor je verdriet.⁶ Je doet er goed aan om het verdriet te verwerken door er tijd en plaats voor te maken en door er met een vriend of een vriendin over te praten. Vergeet niet om het in het gebed te brengen (Ps. 10:14a).

3. Hoek-van Kooten, *Vonk of vuur*, p. 70-71.

4. N. van der Voet, *'t Is uit!*, Zoetermeer 2013, p. 8.

5. Liefdesverdriet is wel vergeleken met een rouwproces zonder ritueel.

6. Zie Hoek-van Kooten, *Vonk of vuur*, p. 80.

Op die manier krijg je weer oog en oor voor de omgeving en wie weet word je op een later moment opnieuw verliefd.

1.3 Single

In ons land zijn tal van mensen die alleen door het leven gaan. Hij of zij is alleen of single; dat wil zeggen zonder levenspartner. Nu is het niet zo dat alleen zijn zonder meer een probleem is, want er zijn mensen die het prima vinden om alleen te zijn. Maar het gros van de singles is ontevreden over het alleen zijn; zij verlangen naar een relatie.⁷ Alleen zijn is geen ‘ziekte’, maar het is wel een (op)gave.⁸ En die gave is niet aan iedereen gegeven (vgl. 1 Kor. 7:7). Terecht geeft Van Abbema aan dat de ‘happy single’ misschien wel de grootste mythe is.⁹ Een mens is niet geschapen om alleen te zijn (vgl. Gen. 2:18). Singles missen vaak een levenspartner en gaan door een proces van rouw en pijn. Zoals een vrouw het eens verwoordde: ‘Ik ben er moe van altijd zo in mijn eentje te moeten vechten. Alleen verhuizen, alleen een bedrijf runnen, altijd alles alleen regelen. Weet je, ik wil helemaal geen bedrijf runnen of carrière maken. Ik maak nu zeker wat van mijn leven, maar het liefst ben ik gewoon thuis met een paar kinderen.’¹⁰ Alleen zijn kán een kruis zijn. Een zwaar kruis. Er zijn maar weinig mensen die er vrijwillig voor kiezen. De kerk doet er goed aan om niet

7. Zie A. van Abbema, *Single in de kerk*, Amsterdam 2012, p. 19. De auteur zegt op basis van CBS-gegevens dat 98 procent van de 2,3 miljoen singles in Nederland op zoek is naar een relatie. Ter vergelijking: in christelijk Nederland geeft 91 procent van de singles aan niet (!) op zoek te zijn naar een relatie, omdat ze aangeven dat God hun een partner zal geven.

8. P. Molenaar, *Het huwelijk*, Utrecht 1999, p. 94-95.

9. Van Abbema, *Single in de kerk*, p. 35, vgl. ook p. 37-38.

10. Ibidem, p. 39.

alleen aan gehuwden maar ook aan (de groeiende groep) ongehuwden in woord en daad te denken.¹¹

1.4 Verloofd

In je verkeringstijd is het belangrijk dat je goede vrienden van elkaar wordt, want je moet elkaar op allerlei onderdelen van het leven kunnen vinden.¹² Vriendschap is om die reden een belangrijke basis voor een eventueel vervolg op weg naar het huwelijk. Langs deze weg staat vaak het bord verloving. Wat is verloven? Zich verloven betekent volgens Van Dale ‘een voorgenomen huwelijk bekendmaken’. De eerste kennismakingstijd is nu voorbij. Je wilt samen verder. Elkaar trouw beloven, want je bent zeker van elkaar. En in die vreugde laat je anderen delen door je te verloven.¹³ De verloving heeft in onze tijd andere papieren dan voorheen.¹⁴ ‘Vroeger lagen verloving en huwelijk zeer dicht tegen elkaar aan en werd het verbreken van het ja-woord dat twee mensen elkaar in de verloving gegeven hadden, als een ongeoorloofde echtscheiding opgevat.’¹⁵ De verloving was namelijk een rechtsgeldige overeenkomst. De verlovingsring herinnert hieraan. Deze ring heette bij de christenen uit de eerste eeuwen ‘onderpand’ (vgl. Ef. 1:14). ‘Wie (...) de verlovingsring droeg, gaf ermee te ken-

11. Van Abbema geeft in haar boek ‘Tien praktische tips voor kerken en singles’, p. 123-141.

12. Vgl. S. Brons-van der Wekken, *Blozen mag. Met kinderen praten over seksualiteit*, Zoetermeer 2009, p. 162.

13. Vgl. P. den Ouden, *Liefde en trouw bij de puriteinen*, Houten 2007, p. 52-55.

14. Het begrip verloving zoals wij dit kennen komt in de Bijbel niet voor.

15. J. Douma, *Seksualiteit en huwelijk*, Kampen 1993, p. 133. De puriteinen stelden het verbreken van een verloving gelijk aan overspel; zie Den Ouden, *Liefde en trouw bij de puriteinen*, p. 54.

nen dat hij of zij een overeenkomst met een ander was aangegaan. De ring was het zichtbare bewijs van de rechtsgeldigheid ervan.¹⁶ Ook vandaag heeft de verlovingsring overigens nog praktisch nut. Deze ring ‘beschermt’ je tegen anderen, want je bent namelijk bezet; verloofd. En dat is niet vrijblijvend! Verloven is beloven dat je samen verder wilt.

1.4.1 *Verbroken*

In tegenstelling tot vroeger zal iemand die een verloving verbreekt niet meer vervolgd en gestraft worden. Een verloving is vandaag de dag geen rechtsgeldige overeenkomst, maar dient meer als voorbereiding op het huwelijk. Toch kan er een moment aanbreken dat een verloving verbroken wordt. En dat is (meestal) pijnlijk, verdrietig en ingrijpend voor de verloofden maar ook voor de (schoon)familie.¹⁷ Soms kan het echter niet anders. En het is beter om de verloving te verbreken dan om het huwelijk te breken. Er kunnen in de verlovingstijd onoverkomelijke moeilijkheden zijn waardoor het voortzetten van de verloving niet langer verstandig is. Het motto ‘als we eenmaal getrouwd zijn, zal alles wel in orde komen’, getuigt van weinig realiteitszin.¹⁸ ‘Het huwelijk is allerm minst een soort magisch geneesmiddel voor diverse kwalen en moeilijkheden.’¹⁹ Hoe betreuenswaardig het verbreken van een verloving ook is, het is nog geen huwelijk. Het huwelijk is een verantwoordelijke zaak, maar dit geldt niet minder voor de voorbe-

16. W. Aalders in P.J. Vergunst (red.), *Trouw en liefde*, Heerenveen 2001, p. 15.

17. Zie ook paragraaf 1.2.1.

18. Vgl. P.J. Vergunst (red.), *Toch gescheiden*, Zoetermeer 2012, p. 18-19.

19. *Herderlijk schrijven van de generale synode der Nederlandse Hervormde Kerk betreffende het huwelijk*, Den Haag 1952, p. 65.

reiding: de verloving. Daarom moet tijdens de verloving vast komen te staan of een huwelijk werkelijk verantwoord is.